

08.04.2019

Smart Is The New Beauty: Українські жінки в науці

Нещодавно на порталі «JetSetter» та на сторінці інтернет-проекту «WOMO» було опубліковано інтерв'ю з ученими, які стали лауреатками української премії L'ORÉAL-ЮНЕСКО «Для жінок у науці». Серед них – двоє науковиць НАН України. Премія є частиною глобальної Програми L'ORÉAL-ЮНЕСКО «Для жінок у науці», започаткованої компанією L'ORÉAL у 1998 р. з метою заохочення молодих жінок до вибору професії науковця та відзначення талановитих жінок-науковців, які працюють в галузі природничих наук ([Національна академія наук України](#)).

Старший науковий співробітник Інституту фізичної хімії імені Л. В. Писаржевського НАН України кандидат хімічних наук Наталія Щербань працює в галузі фізичної хімії пористих речовин і матеріалів різної хімічної природи. Її робота включає розроблення наноструктур, дослідження їхніх фізико-хімічних властивостей, а також пошук галузей їхнього застосування. Принципова важливість досліджень Н. Щербань полягає в розробленні пористих матеріалів із регульованими властивостями для використання у важливих процесах сучасної хімічної та фармацевтичної промисловості, а також у пошуку нових каталізаторів задля забезпечення зменшення кількості відходів, уникнення забруднення планети металами. Розроблені нею матеріали вже проявили високу каталітичну активність при одержанні замінників цукру, синтезу складових харчових ароматів та парфумних основ, одержанні компонентів лікарських засобів, у тому числі таких, що мають антимикробну, протипухлинну, протизапальну активність тощо.

Н. Щербань дала пораду колегам, які лише починають будувати свою кар'єру: «Якщо хочеться миттєвого заробітку, то, звичайно, треба вибрати не науку, бо наука не дасть одразу високого прибутку. А якщо душа лежить до науки, то не слід сподіватися на миттєве отримання позитивних результатів, слід бути терплячою. Головне хотіти, працювати, старатися і любити свою роботу – і вона обов'язково принесе свої плоди». Науковиця відзначила, що найбільші складнощі в науковій роботі пов'язані з тим, що не вистачає обладнання для досліджень, іноді бракує навіть реактивів, які є досить дорогими. Мабуть, з огляду на це, грошову винагороду Н. Щербань планує витратити на наукові потреби: «Вже є домовленість, що в наступному році я буду проводити заплановане раніше дослідження і, відповідно, на це потрібні певні кошти. Ще якась частина коштів піде на мою участь в одній престижній конференції».

Старший науковий співробітник Інституту математики НАН України кандидат фізико-математичних наук Олена Ванеєва спеціалізується у сфері застосування алгебраїчних методів у математичній фізиці, зокрема в симетрійному аналізі диференціальних рівнянь. Про свою роботу вона розповідає так: «Поль Дірак – нобелівський лауреат і один з творців квантової механіки казав: «Фізичний закон має бути математично красивим». Звісно, краса – це суб'єктивне поняття, проте математики погоджуються, що

все-таки можливо визначити, чи є певний математичний об'єкт або теорія красивими. Одним із критеріїв краси є симетрія. Виявляється, що симетрію можна розглядати і як міру краси диференціальних рівнянь. Отже, я шукаю математично красиві рівняння серед інших можливих, а також розробляю нові підходи, які дозволять розв'язати більш складні проблеми симетрійного аналізу та суміжних питань, зокрема знаходження законів збереження і точних розв'язків».

Тим, хто ще тільки починає свій поступ у науці, О. Ванеєва нагадує: «У більшості галузей науки питання гендеру вторинне, а професіоналізм – первинне. Колежанкам хотіла б порадиати працювати на такому рівні, щоб їхній професіоналізм не давав жодного шансу для сумнівів роботодавців або грантових комітетів». Свою винагороду науковиця планує також витратити на науку, а саме – поїздку на закордонну конференцію й офісну техніку для роботи.

Докладніше зі змістом обох інтерв'ю можна ознайомитись за посиланнями: <https://bit.ly/2J9uSNM>; <https://bit.ly/2VdlFWg>.